

OSNOVANA JE HRVATSKA SEKCIJA AICA

Piše: MARIJAN SUSOVSKI

Početkom je veljače u zagrebačkom "Klubu kulturnih radnika" održana Osnivačka skupština Hrvatske sekcije AICA - međunarodnog udruženja kritičara umjetnosti. Članovi iz Hrvatske odlučili su da se raspusti Jugoslavenska sekcija AICA-e i osnuje Hrvatska nacionalna sekcija. Osamostaljivanjem i priznanjem Hrvatske kao samostalne države, a potom i drugih republika, prestao je i smisao postojanja Jugoslavenske AICA-e, te su do ovog trenutka sve republike, osim Srbije (i Crne Gore koja nije ni imala članove), osnovale svoje nacionalne sekcije.

Na Osnivačkoj skupštini izabran je i novi Izvršni odbor: Marijan Susovski, predsjednik; Branka Stipančić, tajnik, te Berislav Valušek, Zdenko Rus, Tonko Maroević i Zvonko Maković, članovi. Do izbora novog Izvršnog odbora za tri godine, sjedišta će biti u Galerijama grada Zagreba.

Ovo međunarodno, nevladino udruženje kritičara broji nekoliko tisuća članova, a podijeljeno je na nacionalne sekcije (s najbrojnijom francuskom i japanskom). Osnovano je u okviru UNESCO-a 1948/49. godine sa sjedištem u Parizu, a predsjednik je poznati francuski kritičar Jacques Leenhardt.

Jugoslavenska sekcija AICA nastala je sredinom pedesetih godina, dakle ubrzo po osnivanju, i to dobrom dijelom zalaganjem hrvatskih kritičara i povjesničara umjetnosti.

AICA je osnovana u svrhu unapređivanja umjetničke kritike kao discipline i njezine metodologije. Namjena joj ještiti etičke i profesionalne interese te prava svojih članova. Najvažniji je zadatak organizacije čvršće povezivanje članova iz različitih zemalja putem skupova i simpozija s temama bitnim za aktualna umjetnička zbivanja ili struku samu. U funkciji je toga i brza razmjena informacija s područja likovne umjetnosti na međunarodnom planu, proširivanje suradnje i razumijevanje različitih kultura. Primanje u članstvo podliježe određenim kriterijima. Prvo se postaje pridruženim članom u nacionalnoj sekciji, a redovnim članom na prijedlog nacionalne sekcije i preporuke Administrativnog vijeća AICA-e, i zatim usvajanje prijedloga na Generalnoj skupštini.

Kada je Zagreb vibrirao europski: izložba "NOVE TENDENCIJE 5", Tehnički muzej 1973.

Djelovanje Hrvatske sekcije AICA u ovom trenutku ima veliko značenje, jer mu ciljevi zapisani u Statutu AICA-e pružaju mogućnost brzog i vrlo uskog povezivanja ne samo s evropskim, nego i svjetskim kritičarskim i likovnim krugovima (obično veoma utjecajnim) poradi što hitnijeg integriranja hrvatske likovne umjetnosti i kritike u svjetske umjetničke sisteme. Preko kritičara brže se dolazi do umjetnika, galerija, muzeja i medija, do razmjena izložbi, umjetnika i ideja.

Neposredni je zadatak Hrvatske sekcije uspostavljanje veza s nacionalnim sekcijama iz susjednih zemalja (Alpe-Jadran i Heksagonala). Prvi takav skup priprema se već za kraj svibnja povodom izložbe "Nova hrvatska umjetnost", koju organizira Moderna galerija u Zagrebu. AICA je prihvatile poziv da bude pokrovitelj međunarodnog "biennala crteža" u Rijeci, koji ove godine na temu dizajna organizira riječka Moderna galerija.

Iz ovog slijedi da je posebno važno da se naši nađu na mjestima gdje mogu utjecati na povezivanje hrvatske umjetnosti i kritike sa svijetom i poticati njezinu afirmaciju. Potrebno je sudjelovati i na međunarodnim izložbama i skupovima kako bi se stranim stručnjacima što jasnije predočilo što je hrvatska suvremena likovna umjetnost i koja je njezina vrijednost, mjesto i odnos prema svjetskim likovnim zbivanjima, jer u tome se bit djelovanja AICA-e i sastoji.

AICA je dva puta održala svoje generalne skupštine u Jugoslaviji - 8. generalnu skupštinu

u rujnu 1956. godine u Dubrovniku, a 25. lipnja 1973. u Zagrebu, s glavnim izložbenim i simpozijskim dijelom (ostale radne konferencije održane su u Ljubljani i Beogradu).

Jugoslavenska izložba koja je za inozemne goste održana 1956. u Umjetničkoj galeriji u Dubrovniku, inače slaba, jer su dakako izložbu sastavljali "komesari" iz svih republika, danas je povijesnog značaja za hrvatsku umjetnost i kritiku. Imala je dosta radikalnog izbor hrvatskih umjetnika i "čišći" od ostalih republika. Izbor su napravili Grgo Gamulin, koji je napisao i predgovor, i Radoslav Putar. Izbor je naročito važan stoga što je na njemu po prvi put, službeno u državnim okvirima, izložena i geometrijska apstrakcija. Ovdje je AICA odigrala veoma značajnu ulogu. Prirodno bi isto bilo očekivati i ubuduće, pretpostavljam u povoljnijim okolnostima nego u tadašnja i sadašnja vremena. 1973. godine održana je u Zagrebu i Hlebinama 25. generalna skupština AICA. Galerije grada Zagreba organizirale su niz velikih izložbi koje su u to vrijeme sintetizirale najvažnija internacionalna umjetnička zbivanja u Hrvatskoj (tada su ona bila i za Jugoslaviju). Bila je to izložba Nove tendencije 5 (nažalost i zadnja), koja je okupila brojne kritičare i teoretičare, koje je predvodio René Berger, tadašnji predsjednik AICA-e, a i druge brojne značajne umjetnike.

U Zagrebu i Hlebinama istovremeno su se održavale druge izložbe i simpoziji u vezi s naivnom umjetnošću. Bila je to izložba NAIKI 73, jedna od najvećih manifestacija takve vrste održanih kod nas.

Ova slava Zagreba kao međunarodne kulturne metropole iz šezdesetih i početka sedamdesetih godina, kao i konstantno bavljenje aktualnim zbivanjima u suvremenoj umjetnosti u zagrebačkim, osječkim, riječkim, varaždinskim i drugim galerijama širom Hrvatske, te organiziranje velikih međunarodnih izložbi u Zagrebu (ZGRAF), daje nam dovoljno kredibiliteta za nove nastupe hrvatske kritike u svijetu i za recipročan dolazak kritičara i izložaba u Hrvatsku. Zadatak Hrvatske nacionalne sekcije AICA bio bi da u okviru svojih mogućnosti tomu svesrdno pomogne.